

ارزیابی روند مدیریت بحران در حمل و نقل شهری در صورت رخداد زلزله

محسن جوادی فرکوش^۱، سعید آلودری^۲، نادر قوامی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد نقشه برداری گرایش ژئودزی، همکار تحقیقاتی شرکت راهسازی عمران ایران، وزارت دفاع، تهران، ایران

(www.m71javadi@yahoo.com)

۲- کارشناس ارشد استخراج معدن، مدیر خدمات شرکت راهسازی عمران ایران، وزارت دفاع، تهران، ایران (www.rd.council@omraniran.ir)

۳- کارشناس ارشد مکانیک سنگ، کارشناس شرکت راهسازی عمران ایران، وزارت دفاع، تهران، ایران (www.rd.council@omraniran.ir)

چکیده

شبکه حمل و نقل یکی از نظامات عملکردی جامعه شهری امروز است. گسترش روزافزون و وابستگی حیات شهری به شبکه حمل و نقل، شبکه حمل و نقل را به مهمترین شریان حیاتی یک شهر تبدیل کرده است. تداوم حیات جامعه به ویژه در شرایط بحران و پس از آن به حفظ عملکرد شبکه حمل و نقل بستگی دارد. آسیب سیستم حمل و نقل می تواند باعث وخیم تر شدن وضعیت بحران گردد. نقش شبکه حمل و نقل شهری در مدیریت بحران از دو جنبه دارای اهمیت است؛ جنبه اول، تأثیرات نامطلوب بروز بحران بر بهره برداری از شبکه حمل و نقل و جنبه دوم، نقش شبکه حمل و نقل در آسیب زدایی از بحران ایجاد شده و خدمات رسانی به مناطق آسیب دیده است. در این مقاله برخی از راه کارهای مدیریت بحران در حوزه حمل و نقل شهری تشریح شده است.

واژه های کلیدی: بحران، مدیریت بحران، حمل و نقل، آسیب زدایی

۱- مقدمه

حوادث پیش بینی نشده هر ساله سهم عمده ای در ایجاد خسارت مالی و جانی در جهان دارند. منابع انسانی بزرگ ترین سرمایه ی کشورها، محسوب می شوند. شبکه ی حمل و نقل درون شهری نقش موثری در کاهش دامنه و میزان خسارت های ناشی از زلزله و موفقیت مدیریت بحران و پایداری ملی و منطقه ای دارد. از این رو ارائه راهکارهایی برای پایداری و ایمنی شبکه حمل و نقل از دغدغه های اصلی صنعت حمل و نقل کشور محسوب می شود. از سوی دیگر چگونگی مواجهه شدن با مخاطرات تهدید کننده این صنعت، ضرورت توجه بیش از پیش به این حوزه را معطوف می دارد.

در زمینه ارزیابی آسیب پذیری لرزه ای شبکه های ترابری درون شهری تاکنون تحقیقات متعددی به ویژه توسط محققین آمریکایی و ژاپنی صورت گرفته است [1-3]. در ایران نیز پژوهش هایی صورت گرفته است [۴، ۵].

در این مقاله سعی بر این است که براساس مطالعات انجام شده میزان آمادگی شبکه ترابری کلان شهرها در برابر زلزله احتمالی آینده بررسی گردد و با شناخت مشکلات ناشی از زلزله در این شبکه راهکارهای بهسازی شرایط آن برای رویارویی با این پدیده مورد بحث قرار گیرد. ابتدا به ارزیابی کلی بحران در شبکه حمل و نقل پرداخته می شود. سپس به انواع و میزان آسیب هایی که شبکه ترابری شهری در اثر زلزله با آن ها مواجه می گردد مطرح می شود و در نهایت به ارائه چند راهکار پرداخته خواهد شد.